

התנועה למען איכות השלטון בישראל ע"ר 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור
ו/או אריאל ברזילי ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט
ו/או רחלי אל-שי ו/או רותם בבלי-דביר ו/או תמר
באום ו/או אורי הס ו/או סתיו ליבנה-להב

מרח' יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054 ירושלים 91043
טל': 02-5000073 ; פקס: 02-5000076
דוא"ל: office@mqg.org.il

המבקשת

- נ ג ד -

1. הכנסת
2. הועדה המיוחדת לדיון בהצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (סמכויות)

באמצעות הלשכה המשפטית בכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636 ; פקס: 02-6753495

3. המשרד לביטחון פנים
4. חבר הכנסת איתמר בן גביר

באמצעות ב"כ עוה"ד נדב העצני ו/או אורית יפת ואח'
רח' הרטום 19, בית בינת, ירושלים
טל': 02-6240999 ; פקס': 02-6235888

5. מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב קובי שבתאי
6. משטרת ישראל
7. היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב מיארה

ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליטות המדינה
רח' צלאח א-דין 29 ירושלים
טלפון: 02-6466590 ; פקס: 02-5605000

המשיבות

בקשה בהולה למתן צו ארעי

לנוכח ההתפתחויות האחרונות, וניסיונו של המשיב 4 (להלן: "השר") להביא לפיטוריו של המשיב 5 (להלן: "המפכ"ל"), בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן צו ארעי בהול אשר יאסור על השר להמשיך בניסיונותיו לפטר את המפכ"ל, ולהתערב בהמשך כהונתו וזאת בלא כל סמכות ובניגוד לדין.

נוכח דחיפות הדברים, לא עלה בידי המבקשת לבקש את עמדת הצדדים הנוספים לעתירה.

ואלו טעמי הבקשה

1. ביום 18.6.2023 הורה בית המשפט הנכבד על הוצאת צו על תנאי בעתירה שבכותרת, שעניינה

בבקשה לבטל את החוק לתיקון מס' 37 לפקודת המשטרה (להלן: "התיקון"), אשר מכפיף בפועל את המשטרה והמפכ"ל העומד בראשה לשר, גורם פוליטי מובהק, ובכך ממוגז אינטרסים פוליטיים צרים אל תוך פעילות המשטרה, אשר אמורה לפעול באופן אובייקטיבי והוגן, ובכפוף לחוק ולו בלבד.

2. וכך, מספר ימים לפני המועד שנקבע לדיון בעתירה, פורסם ביום 27.5.2024, כי השר – אשר מתנהל מאז חקיקת התיקון לכל דבר ועניין כ"מפכ"ל-על", שיגר מכתב למפכ"ל ובו הודיע לו על כוונתו להקדים את סיום כהונתו של המפכ"ל, ובתוך כך לזמן אותו להליך שימוע אשר יתקיים בפני השר, יומיים בלבד לאחר מכן, ביום 29.5.2024 (להלן: "מכתב הפיטורין").

העתק מכתבו של השר למפכ"ל מיום 27.5.2024, מסומן מצורף כנספח ב/1.

3. ניסיונו זה של השר לפטר, הלכה למעשה, את המפכ"ל – הינו ניסיון נעדר סמכות ומנוגד לדיון, אשר מהווה חלק מניסיונו של השר להתערב בעבודת המשטרה בניגוד להחלטות בית המשפט נכבד. כפי שיובהר, ניסיונו זה של השר נעשה על רקע התיקון לפקודת המשטרה, אשר ככל הנראה מפורש על ידי השר ככזה המסמיכו לעשות במשטרת ישראל כבשלו.

ניסיונו של השר לפטר את המפכ"ל נעדר סמכות

4. מכתבו של השר מצביע על ניסיון מובהק להביא לפיטוריו של המפכ"ל, ולהשפיע על פעולותיו באמצעות האיום בפיטורין.

5. מבלי לקבוע דבר באשר לתפקודו של המפכ"ל המכהן והמשך כהונתו בראי דו"ח ועדת החקירה הממלכתית לחקר אסון הר מירון, הרי שהשר אינו מוסמך לפעול לפיטוריו. זאת, ביתר שאת כעת, שבועות ספורים לפני הדיון בעתירה שבנדון.

6. השר אינו מוסמך, מכוח פקודת המשטרה או בכל דבר חקיקה אחר, לפעול לפיטורי המפכ"ל או לפעול כמפקד המזמן את פקודו לשימוע לפני פיטורין.

7. כזכור, אין המדובר בניסיונו הראשון של השר להתערב בעבודת המשטרה באמצעות איום בפיטורי קצינים בכירים. ביום 9.3.2023, הגישה המבקשת בקשה למתן צו ביניים וצו ארעי למניעת העברתו של ניצב עמי אשד מתפקידו, עליהם הצהיר השר זמן קצר קודם לכן, ושהמפכ"ל קידם בהתאם ללחצי השר. יוזכר כי אף שעד מועד החלטתה בבקשה זו, ביום 27.4.2023, החליט המפכ"ל על הקפאת הליכי העברתו של אשד מתפקיד, בית המשפט הנכבד ראה לנכון לקבוע כך ביחס למעורבות השר במינוי ופיטורי קצינים במשטרה:

"...רשמנו לפנינו את האמור בתגובת היועצת המשפטית לממשלה, כי מינוי בכירים במשטרת ישראל והעברתם מתפקידם "צריך להיעשות בתיאום בין המפכ"ל והשר, בהתאם לנוהג ולסדר הדברים הרגיל והמקובל [...] [ו]אינו יכול לשמש כלי להתערבות אופרטיבית עקיפה בפעולות המשטרה, בין היתר תוך העברת מסרים בעלי 'אפקט מצנן' לשדרת הפיקוד."

8. הנה כי כן, השר פועל בהיעדר סמכות לקדם את פיטורי המפכ"ל, בניגוד להוראות בית המשפט, ותוך ניסיון ברור ליצור "אפקט מצנן" שיבהיר לכל קציני המשטרה, כי מי שלא ייענה באופן מלא ל"פקודותיו" של השר – יפוט.

9. ניסיונו זה של השר מנוגד בבירור להוראות פקודת המשטרה, לעקרונות המשטריים הבסיסיים בדבר עצמאות הרשות המוסמכת לאכיפת החוק, ולקביעות בית המשפט בדבר החובה המינהלית לפעול בסבירות ומשיקולים ענייניים.

ניסיונו של השר לפטר את המפכ"ל מונע ממניעים זרים, בלתי סביר ונעדר תשתית עובדתית

10. במהלך היום, 28.5.2024, אף פנתה היועצת המשפטית לממשלה במכתב לשר, ובו קבעה כי ניסיונו של השר לפטר את המפכ"ל אינו חוקי, וכי אין לקיים "שימוע" למפכ"ל.

העתק מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לשר, מסומן ומצורף כנספח ב/2.

11. במכתבה, עמדה היועצת המשפטית לממשלה על כך שבמהלך השבוע האחרון פנה אליה המפכ"ל ודיווח כי השר שב וחורג מסמכותו כלפי המשטרה.

12. במכתבה קבעה היועצת המשפטית לממשלה כי:

3. "סמיכות הזמנים מעוררת חשש כבד, כי במסווה של טענות עקרוניות כביכול נגד המפכ"ל אתה מבקש למעשה "להענישו" על כך שביקש למנוע ממך להתערב באופן פסול בעבודת המשטרה, וכל זאת שעה שאתה פועל לכאורה בניגוד להחלטה מפורשת של בג"ץ. כן מתעורר חשש כבד שאתה מבקש להעביר מסר לכל שרשרת הפיקוד במשטרה, למען יראו וייראו.

4. הדברים מתחברים לכך שזימון מפכ"ל לשימוע היא החלטה מינהלית כבדת משקל. בהתאם, נדרשת הנחת תשתית עובדתית מספרת המצדיקה את הצעד החריג. זאת, ביתר שאת שעה שכהונת המפכ"ל שאתה יזמת את הארכתה לפני חודשים ספורים, צפויה להסתיים בתוך פחות מחודשיים, ושעה שמדינת ישראל נמצאת במלחמה.

5. **מכתבך שבסמך אינו מציג תשתית עובדתית כאמור.** זהו פגם משמעותי בפני עצמו והוא מעצים את החשש לפיו שיקולים זרים הנחו אותך בפעולתך.

6. על כן, כאמור, יש מניעה משפטית לקיום השימוע".

[הדגשות נוספו על ידי המבקשת]

13. ונראה כי אין צורך להוסיף במילים.

14. כפי שקבעה היועצת המשפטית לממשלה, פועלו של השר לקדם את פיטורי המפכ"ל מהווה פעולה מינהלית הנעדרת תשתית עובדתית, אשר מתקיים חשש כבד כי היא מונעת משיקולים זרים.

15. למעלה מן הצורך, יובהר כי פעילותו של השר להטיל אימים על המפכ"ל ועל קציני המשטרה הבכירים, סמוך לדיווח המתקשר של השר ליועצת המשפטית לממשלה בדבר חריגת השר מסמכותו, גם חורגת באופן מובהק ממתחם הסבירות. כידוע, רשויות המינהל עוודן מחויבות לפעול במסגרת מתחם שיקול דעת סביר.

16. לא יכול להיות כל ספק, כי החלטה לקדם באופן מיידי את פיטוריו של מפכ"ל המשטרה, חודשים ספורים לאחר שכהונתו הוארכה, בעת שישראל מצויה במלחמה קשה ומאתגרת – חורגת באופן ברור ובוטה ממתחם הסבירות.

17. ברור, אם כן, כי החלטת השר לקדם את פיטורי המפכ"ל – אשר ממילא נעדרת סמכות – היא פסולה גם במישור שיקול הדעת המינהלי.

נדרשת הבהרה כי השר איננו "מפכ"ל-ל-על"

18. ואולם, הפרת חוק זו מטעם השר לא נעשתה בחלל ריק. היא נעשתה על רקע תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה, אשר הפך – באופן בלתי חוקתי – את השר למעין "מפכ"ל-ל-על". כך, כפי שהזכירה המבקשת בכתב העתירה לפני כשנה וחצי, התיקון לחוק מקנה לשר סמכויות להתערב באופן עמוק

- ויסודי בפעולת המשטרה, באופן המציב את השר, לכאורה, כדרג הפיקודי העליון במשטרה.
19. מינויו זה של השר למפקד המשטרה בפועל, מובע למשל בקביעה בסעיף 8(א) לפקודה, לפיו "השר יתווה את מדיניות המשטרה ואת העקרונות הכלליים לפעילותה, לרבות לעניין סדרי העדיפויות, תוכניות עבודה, הנחיות כלליות, ההוראות הכלליות שבסעיף 9(א)... וכן יקיים פיקוח ובקרה על פעילות המשטרה ועל רמת מוכנותה", וכן בסעיף 9 לפקודה הקובע כי המפקח יפקח על המשטרה "בהתאם להתוויית המדיניות ולעקרונות הכלליים של השר".
20. לא בכדי, קודם למינויו לשר ובמהלך הליכי חקיקת התיקון, התעקש חה"כ בן-גביר על השמטת הסעיף אותו הציעה היועצת המשפטית לממשלה לצרף לתיקון, לפיו "הדרג הפיקודי העליון במשטרה הוא המפקח הכללי" (וראו סעיפים 52 ו-79 לעתירה).
21. ואכן, נראה כי השר פועל באופן ברור כאילו תיקון מס' 37 לפקודת המשטרה מסמיכו למפקד המשטרה בפועל, שבסמכותו למנות ולפטר קצינים כאוות נפשו.
22. כך, עצם שליחת המכתב מטעם השר בן-גביר מעידה כאלף עדים על הפגם החוקתי והמשטרי החמור הגלום בתיקון 37 לפקודה, ומדגישה את הצורך המידי בהבהרת גבולות סמכויותיו של השר.
23. על כן, נדרשת הבהרה מיידית של בית המשפט כי השר אינו "מפקח-ל-על", אינו דרג פיקודי הממונה על המפקח, ואינו מוסמך לקדם את פיטורי המפקח. ל-אי-מתן צו כאמור עלולה להוביל לנזקים בלתי הפיכים, הן באשר לכהונתו של המפקח, והן באשר לאפקט המצנן שיווצר כלפי קצינים אחרים.
- א. הצו המבוקש**
24. נוכח כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו ארעי בהול, המונע את המשך קידום פיטוריו של המפקח, ואוסר על השר להתערב בהמשך כהונת המפקח וקצינים בכירים במשטרה, עד לקבלת הכרעה בעתירה שבנדון.
25. כידוע, הכלל הוא כי צו ביניים נועד לשמר את המצב הקיים ולמנוע נזקים בלתי הפיכים (ור' לעניין זה למשל ספרו של א סאמרלי, סעדים זמניים עמ' 3 (הוצאת אוצר המשפט, כרך א' 2005)). במקרים חריגים, יכול אף להינתן צו ארעי על יסוד הבקשה בלבד, וזאת כאשר בית המשפט שוכנע כי "השהיית ההחלטה עלולה לגרום נזק שאין לו תקנה או נזק חמור" [אורי גורן בתי משפט מינהליים בעמ' 311 (2008)].
26. בענייננו, סבורה המבקשת, עלולה להיגרם נזק חמור ביותר אם לא יינתן צו ארעי, וקידום מהלך הפיטורים של המפקח יתמש.
27. כך, מטרתו של השר בשליחת המכתב ובאיום בפיטורי המפקח ליתתה לזרוע אימה בקרב מפקדי המשטרה, למען יראו ויראו, בחזקת "ככה יעשה לאיש" אשר השר אינו חפץ ביקרו – ממש כשם שפעל לפטר את מפקד מחוז תל אביב, ניצב עמי אשד, לפני למעלה משנה.
28. כך, קיים חשש כבד כי קידום הליך פיטורי המפקח – ולו בדמות קיום "שימוע" כפי שמבקש השר, יגרום אפקט מצנן בצמרת המשטרה, תבהיר לקצינים כי הם כפופים פיקודית לשר, ותוביל לציות לפקודותיו הבלתי-חוקיות של השר.
29. אם כן, בענייננו מדובר במקרה מובהק בו השהיית ההחלטה על ידי בית המשפט עלולה לגרום

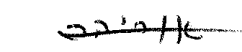
לא רק להפרת דין חמורה, כי אם תביא לנזק חמור וממשי לתפקוד המשטרה, תגרום פוליטיזציה נוספת של המשטרה והפיכתה ל"משטרה פרטית" של השר.

30. נוכח דחיפות הדברים, לא עלה בידי המבקשת לבקש את עמדת הצדדים הנוספים לעתירה לבקשה זו.

31. על כן, תבקש המבקשת מבית המשפט הנכבד להוציא תחת ידו צו ארעי בהול כמבוקש, ולדון בהמשך מעורבותו של השר במינויי ופיטורי קצינים בכירים במסגרת הדיון הקבוע בעתירה.

ירושלים, 28.5.2024, כ' באייר, התשפ"ד

סתיו לבנה להב, עו"ד

אורי הס, עו"ד

אריאל ברזילי, עו"ד

ב"כ המבקשת

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1/ב	מכתב הפיטורין	8
2/ב	מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה לשר	10

נספח ב/1

מכתב הפיטורין

עמ' 8

המשרד לביטחון לאומי

יום שני י"ט אייר תשפ"ד, 27 מאי 2024

לכבוד
מפכ"ל המשטרה
רנ"צ יעקב שבתאי
שלום רב,

הנדון: אי תפקוד מפכ"ל משטרת ישראל

- א. כידוע, ע"פ החלטת ועדת החקירה לעניין אסון מירון, "הממצאים שפורטו, היו מביאים אותנו להמליץ לסיים את תפקידו של רב ניצב יעקב שבתאי. ואולם, ב-17 בינואר בצוק העיתים על רקע המלחמה הוארכה כהונתו של המפכ"ל בחצי שנה. בהתחשב בנסיבות מיוחדות אלה, אנו מותירים לממשלה לקבוע את המועד הנכון לסיום תפקידו".
- ב. בהתאם לכך, החלטתי כי הדבר הנכון באותה עת הינו שלא לערוך שינויים במועד הנ"ל, בפרט על רקע הסיום הקרוב של הכהונה, ולאור תפקודך באירועי השבעה לאוקטובר.
- ג. ואולם, בתקופה האחרונה מתרבים הסימנים ומתרבות הטענות לאי תפקודך הכללי, באופן המשליך לרעה על תפקודה של משטרת ישראל בכלל, ובתקופה מלחמתית זו בפרט. כך למשל, בהכנות לאירועי מירון נעדרת כליל, לא הופעת להערכת המצב המסכמת בנושא, גם לא ביקרת בחפ"ק בשטח, ולדברי בכירים במשטרה – היית "מנותק קשר" לחלוטין.
- ד. דברים אלו מצטרפים לאי קיומם של ישיבות עומק וישיבות סטטוס בראשותך בנושא הפשיעה במגזר הערבי וארגוני פשיעה על אף הנחיותי בעניין, ולהעדרם של דיונים והנחיות בעניין גניבות הרכבים, גיוסים למשטרה, מימוש תקציבים, הצטיידות ורכש, וניהול כללי של המשטרה, כאשר במשטרה מדווחים לי על היעדרותך הכללית מעבודתך.
- ה. למעשה, הדבר היחיד בו הינך מתפקד, הינו קידום קצינים מקורבים בלבד. בהערת אגב יצוין, כי קצינים רבים במשטרה טוענים כי "אין מה לדבר עם המפכ"ל, המפכ"ל בפועל הוא ערן היועץ האסטרטגי".
- ו. כידוע, מוטלת על השר אחריות מיניסטריאלית לתפקודה של המשטרה, והוא אינו יכול להסתתר "כמשקיף מן הצד", בכל הנוגע להתנהלות דרגי הביצוע.
- ז. לאור כל האמור לעיל ובטרם אכריע בעניין המלצה לממשלה על הקדמת סיום כהונתך, אאפשר לך את זכות השימוע בפניי באשר לטענות דלעיל.
- ח. לאור האמור, אבקשך להגיע ללשכתי ביום רביעי בשעה 11:00.
- ט. בפגישה תהיה רשאי להציג את מלוא טיעוניך ואתה רשאי להעלות טיעונים בכתב. כמו כן, אתה רשאי להגיע עם כל אדם מלווה וכן עם עו"ד מטעמך, והדברים יירשמו בפרוטוקול.

באהבת ישראל,

ח"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי

העתקים:
ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו
היועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב מיארה
היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי, עו"ד אריאל סיזל

נספח ב/2

מכתבה של היועצת המשפטית
למשלה לשר

עמ' 10

היועצת המשפטית לממשלה

כ' אייר תשפ"ד
28 במאי 2024

אל:

ח"כ איתמר בן גביר, השר לביטחון לאומי

שלום רב,

הנדון: החלטה שלא כדין לזמן את מפכ"ל המשטרה לשימוע

סמך: מכתבך למפכ"ל המשטרה מיום 27.5.2024

1. השימוע עליו הודעת למפכ"ל המשטרה אינו כדין ואין לקיימו. נוכח קוצר הזמן, אפרט להלן את תמצית הטעמים העיקריים לכך.
2. השבוע הודיע המפכ"ל, כי פנה אליי ודיווח כי אתה שב וחורג מסמכותך כלפי משטרת ישראל. סמוך לאחר מכן הודעת למפכ"ל, כי אתה מזמנו לשימוע.
3. סמיכות הזמנים מעוררת חשש כבד, כי במסווה של טענות עקרוניות כביכול נגד המפכ"ל אתה מבקש למעשה "להענישו" על כך שביקש למנוע ממך להתערב באופן פסול בעבודת המשטרה, וכל זאת שעה שאתה פועל לכאורה בניגוד להחלטה מפורשת של בג"ץ. כן מתעורר חשש כבד שאתה מבקש להעביר מסר לכל שרשרת הפיקוד במשטרה, למען יראו וייראו.
4. הדברים מתחברים לכך שזימון מפכ"ל לשימוע היא החלטה מינהלית כבדת משקל. בהתאם, נדרשת הנחת תשתית עובדתית מספקת המצדיקה את הצעד החריג. זאת, ביתר שאת שעה שכהונת המפכ"ל, שאתה יזמת את הארכתה אך לפני חודשים ספורים, צפויה להסתיים בתוך פחות מחודשיים, ושעה שמדינת ישראל נמצאת במלחמה.
5. מכתבך שבסמך אינו מציג תשתית כאמור. זהו פגם משמעותי בפני עצמו והוא מעצים את החשש לפיו שיקולים זרים הנחו אותך בפעולתך.
6. על כן, כאמור, יש מניעה משפטית לקיום השימוע.

בברכה,

גלי בהרב - מיארה

היועצת המשפטית לממשלה

העתק :

מפכ"ל משטרת ישראל

פרקליט המדינה

מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)

מנהל מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה

היועץ המשפטי למשרד לביטחון לאומי

היועץ המשפטי למשטרת ישראל